

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

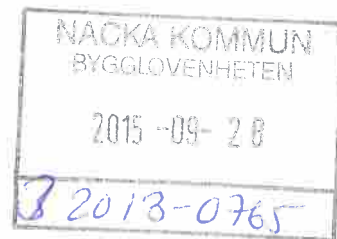
DOM
2015-07-17
meddelad i
Nacka Strand

Mål nr P 2007-15

KLAGANDE

Aktiebolaget Storstockholms Lokaltrafik
Adress hos ombudet

Ombud: bolagsjuristen Magnus Bruno
Trafikförvaltningen
Stockholms läns landsting
105 73 Stockholm

MOTPART

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommun
Nacka kommun
131 81 Nacka

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut 2015-03-05 i ärende nr 40322-41384-2014,
se bilaga 1

SAKEN

Ansökan om rivningslov avseende Igelboda stationshus på fastigheten Igelboda
55:1 i Nacka kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 420257

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104	Augustendalsvägen	08-561 656 00	08-561 657 99	måndag – fredag
131 26 Nacka Strand	20	E-post: mmd.nacka@dom.se		08:30-16:00
		www.nackatingsratt.domstol.se		-

BAKGRUND

Sedan Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommun (nämnden) avslagit ansökan från Aktiebolaget Storstockholms Lokaltrafik (SL) om rivning av Igelboda stationshus på fastigheten Igelboda 55:1 i Nacka kommun överklagade SL nämndens beslut till Länsstyrelsen i Stockholms län (länsstyrelsen) som avslog överklagandet.

SL har överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

SL har i första hand yrkat att underinstansernas beslut ska ändras på så sätt att rivningslov ges. I andra hand har SL yrkat att ärendet ska återförvisas till nämnden för fortsatt handläggning. Till stöd för sin talan har SL, utöver vad som framgår av länsstyrelsens beslut, anfört i huvudsak följande. Under senare år har SL inte haft någon verksamhet i byggnaden utan har enbart använt denna som teknikutrymme för ställverksutrustning. Byggnaden är förstörd och måste rivas. SL har inte för avsikt att med egna medel, skattemedel, bygga upp en motsvarande byggnad eftersom SL inte har någon nytta av byggnaden. Om länsstyrelsens beslut står fast kommer byggnaden att förfalla långsamt och utgöra en fara för omgivningen i många år. Till skillnad från i det kammarrättsavgörande som länsstyrelsen hänvisat till finns i det aktuella fallet ingen byggnad att renovera. Hela byggnaden måste rivas oavsett utgång. Det allmänna intresset att bevara stationshuset går därmed inte att uppnå. Kostnaden för att bygga upp stationshuset har, grovt räknat, bedömts till 3,5 miljoner kr. Det bör dock röra sig om återuppbyggnad med moderna och rationella metoder. Att bygga upp stationshuset på gammalt sätt, planka för plank, torde vara avsevärt dyrare.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen instämmer i den bedömning som länsstyrelsen gjort. Vad SL har anfört i sitt överklagande föranleder inte domstolen att göra någon annan bedömning. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 7 augusti 2015. Prövningstillstånd krävs.

Li Brismo

Jan-Olof Arvidsson

I domstolens avgörande har deltagit tf. rådmannen Li Brismo, ordförande, och tekniska rådet Jan-Olof Arvidsson. Föredragande har varit beredningsjuristen Anna Lindberg.

Länsstyrelsen Stockholm

Enheten för överklaganden
George Bjälkemo

BESLUT

Datum
2015-03-05

AB Storstockholms Lokaltrafik
c/o Magnus Bruno
Trafikförvaltningen
Stockholms läns landsting
105 73 Stockholm

NACKA TINGSRÄTT	
Beteckning	40322-41384-2014
INKOM:	2015-04-14
MÅLNR:	P 2007-15
AKTBIL:	3

Överklagande av beslut att avslå ansökan om rivningslov avseende Igelboda stationshus på fastigheten Igelboda 55:1 i Nacka kommun

NACKA TINGSRÄTT

Beslut

Länsstyrelsen avslår överklagandet.

Ink 2015-04-14

Akl. 382907-15
Akbil. ....

Bakgrund

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommun (nämnden) beslutade den 15 oktober 2014, § 254, att med stöd av 9 kap. 34 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, avslå ansökan om rivningslov avseende Igelboda stationshus på fastigheten Igelboda 55:1. Som skäl för beslutet anfördes i huvudsak följande. Stationshuset saknar rivningsskydd i detaljplanen, men av Nacka kommuns kulturmiljöprogram framgår att järnvägens äldre stationsbyggnader från perioden 1890-1940 har höga bevarandevärden. Igelboda stationshus bedöms därför vara en sådan kulturhistoriskt särskilt värdefull byggnad som avses i 8 kap. 13 § PBL.

AB Storstockholms Lokaltrafik, SL, sökande av rivningslovet, har överklagat beslutet och yrkar i första hand att rivningslovet beviljas och i andra hand att ärendet återförvisas till nämnden för fortsatt handläggning. Till stöd härför har anförts i huvudsak följande. Stationshuset i Igelboda eldhärjades svårt den 27 februari 2013. Såväl kommunen, inblandade konsulter som SL är överens om att huset inte längre kan användas i befintligt skick. Byggnaden utgör idag en stor risk för omgivningen. De skaderapporter som tagits fram visar entydigt på att det inte är försvarbart att ens behålla de kvarblivna byggdelarna. Övervåningen saknar erforderlig bärrighet och bottenvåningen har mikrobakteriell tillväxt och är ohälsosam att vistas i p.g.a. fukt i väggar och golv. Visserligen omfattas byggnaden av 8 kap. 13 § PBL eftersom den av kommunen klassats som kulturhistoriskt värdefull men i detta fall är byggnaden redan förvanskad. Lagstiftarens avsikt har inte varit att skydda nerbrunna och uttjänade byggnader, utan att skydda byggnader så länge de kan användas för avsett ändamål. Oavsett om man river huset eller bygger om det, så måste de kvarblivna byggnadsdelarna tas bort. Det bör saknas utrymme att med stöd av PBL vägra rivningslov och därmed indirekt ålägga ägare av byggnaden att återuppföra denna i visst skick med hänsyn till det kulturhistoriska värdet som gått förlorat. I vart fall bör det vara oskäligt att kräva sådan återställning och ett sådant krav torde även kunna utlösa en ersättningsskyldighet för kommunen för det fall lov vägras. Det saknas i ärendet helt uppgift om kostnaden för det återuppförande som torde förutsättas för

BESLUTDatum
2015-03-05Beteckning
40322-41384-2014

att rivningslovet ska vägras. Skulle länsstyrelsen anse det vara möjligt att vägra rivningslov med egentligt krav på återuppförande på visst sätt bör ärendet återförvisas till nämnden för erforderlig utredning i den saken och förnyat ställningstagande. Enligt de uppskattningar som SL låtit genomföra har kostnaden för ett återuppförande grovt satts till 3,5 MSEK, vilket ska ställas i relation till byggnadens värde före branden som bedömts till 1,3 MSEK. Även med ledning av dessa uppskattningar kan därmed konstateras att nämndens beslut om att vägra rivningslov inte är välgrundat och skulle medföra ett oskäligt krav på SL. I SL:s uppdrag att bedriva en effektiv kollektivtrafik i Stockholms län ingår inte att bygga ett för SL obrukbart hus i Nacka. Den andra grunden för att rivningslov ska beviljas är de risker som är förknippade med att låta huset stå kvar. Byggnaden utgör en fara för ungdomar och hemlösa som kan tänkas utnyttja stationshuset. Till stöd för att stationsbyggnaden inte går att bevara hänvisas till Eye4Quality AB:s skaderapport.

Motivering*Tillämpliga bestämmelser*

Fastigheten Igelboda 55:1 är belägen i ett område som omfattas av detaljplan Spl 88.

Enligt 9 kap. 10 § PBL krävs det inom detaljplanelagt område rivningslov för att riva en byggnad, om kommunen inte har bestämt något annat i planen.

Enligt 9 kap. 34 § PBL ska rivningslov ges för en åtgärd som avser en byggnad eller byggnadsdel som (1) inte omfattas av rivningsförbud i detaljplan eller områdesbestämmelser, eller (2) bör bevaras på grund av byggnadens eller bebyggelsens historiska, kulturhistoriska, miljömässiga eller konstnärliga värde.

I 8 kap. 13 § PBL anges att en byggnad som är särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt inte får förvanskas. Första stycket ska tillämpas också på bebyggelseområden.

Enligt 2 kap. 1 § PBL ska vid prövning av frågor enligt lagen hänsyn tas till både allmänna och enskilda intressen.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen konstaterar inledningsvis att detaljplanen inte innehåller något förbud mot att riva Igelboda stationshus enligt 9 kap. 34 § första punkten. Avseende bestämmelsens andra punkt framgår av förarbetena till PBL att möjligheten att vägra rivning omfattar bland annat sådana byggnader som är särskilt värdefulla från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt som avses i bl.a. 8 kap. 13 § PBL (jmf prop. 1985/86:1 sida 289).

Saltsjöbanan och stationsbyggnaderna har höga kulturhistoriska värden. Detta har lyfts fram i kommunens kulturmiljöprogram från 2011 där de äldre stationsbyggnaderna från 1890-1940 anges ha höga bevarandevärden.

BESLUTDatum
2015-03-05Beteckning
40322-41384-2014

Kulturmiljöprogrammet, som är ett politiskt antaget dokument, redovisar miljöer och enskilda byggnader som räknas till kommunens mest värdefulla ur kulturhistorisk synvinkel. Enligt länsstyrelsen är Igelboda stationshus därmed att anse som en sådan särskilt värdefull byggnad som avses i 8 kap 13 § PBL och som följaktligen bör bevaras enligt 9 kap. 34 § PBL. Att byggnaden har skadats av branden och det efterföljande släckningsarbetet påverkar inte bedömningen av de kulturhistoriska värdena.

Enligt 2 kap. 1 § PBL ska vid ansökan om rivningslov vidare det allmänna intresset av att bevara en byggnad vägas mot sökandens ekonomiska intresse, som kan bestå i att den ombyggnad som blir nödvändig vid ett bevarande blir både komplicerad och dyrbar och inte ter sig ekonomiskt försvarbar. Utredningarna som har gjorts i ärendet av bl.a. Tyréns AB och Eye4Quality AB visar att stationshuset har omfattande skador till följd av branden och släckningsarbetet som behöver åtgärdas. Enligt länsstyrelsen ger utredningarna och vad som i övrigt framkommit i ärendet emellertid inte stöd för att svårigheterna i samband med en sådan upprustning eller kostnaden härför är så hög att det skulle vara orimligt med hänsyn till stationshusets kulturhistoriska värde (jfr. Kammarrättens i Sundsvall avgörande den 15 juli 2010 i mål nr 530-09). Det allmänna intresset att bevara stationshuset får därmed anses väga tyngre än det enskilda intresset att få riva det. Nämnden har således haft fog för att avslå ansökan om rivningslov. Vad klaganden anfört föranleder ingen annan bedömning. Överklagandet ska därför avslås.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt enligt bilaga.

Beslut i detta ärende har fattats av länsassessor George Bjälkemo. I beslutet har även kulturmiljöhandläggare Hanna Gelotte Fernández deltagit.

George BjälkemoKopia till:

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommun